

Vybíráte školu? Je nejvyšší čas

13.10.2009 Lidové noviny str. 26 Akademie
RADKA KVAČKOVÁ

Škola, která na vás a na vaše dítě pozitivně dýchne, je pro ně ta pravá, radí Pavla Houštická

* LN Co byste poradila rodičům dětí, které jsou letos posledním rokem na základní škole a zvažují, kam dál?

Aby se začali vybavovat informacemi. Teď na podzim je na to čas. Právě vyšla například publikace nakladatelství Tauris při Ústavu pro informace ve vzdělávání, nazvaná Vybíráme střední školu. K dostání by měla být v knihkupectvích, která prodávají učebnice, ale i v dalších. Čerpat lze také z webových stránek Národního ústavu odborného školství (www.nuov.cz). Kdo nechce trávit čas u počítače ani investovat peníze do publikace, může se obrátit na výchovného poradce na základní škole, kam dítě chodí, či na pedagogickopsychologickou poradnu. Své databáze škol mají i úřady práce.

* LN Poznává rodina, na co dítě má a na co ne?

Vždycky ne. Zejména v případech, kdy se v hodnocení schopností dítěte rozcházejí rodiče třeba se školou, může pomoci diagnostika.

* LN Myslíte dát dítěti třeba změřit inteligenci pomocí IQ testů?

IQ testy měří schopnosti a mají určitě vypovídací hodnotu. Není ale pravidlem, že by dítě s vysokým IQ bylo úspěšné. Mám mezi svými klienty gymnazistu, který je co do schopností výrazně nadprůměrný, ale už dvakrát musel dělat reparát a vůbec neví, co se sebou.

* LN Co se tedy dá ještě měřit vedle schopností?

Dovednosti a znalosti. Třeba pomocí testů studijních předpokladů Scio. A pak jsou tu různé „přijímací zkoušky nanečisto“.

* LN Měli by rodiče posílat děti na přípravné kurzy k přijímačkám?

Jak které a jak kam. Pokud vím, tak například v Praze se organizují dobré přípravné kurzy v budově Gymnázia Na Zatlance.

* LN Je důležitější, co se dítě na střední škole naučí, nebo s kým do té školy chodí?

Kolektiv, v němž se bude mladý člověk v tom citlivém věku pohybovat, je zásadní. Proto doporučuji chodit na dny otevřených dveří. Škola, která na vás a na vaše dítě pozitivně dýchne, je pro ně ta pravá. Pozor, nestačí navštívit stánek na vzdělávacím veletrhu, kde se rozdávají letáčky. Musíte do té školy jít, potkat se tam s lidmi, kteří tam už chodí, s učiteli.

* LN Není právě kolektiv spolužáků důvodem, proč se tolik rodičů snaží dostat dítě na obor s maturitou?

Je. Doufají, že bude v lepší partě. Ne vždycky je to ale pravda a ne vždycky se to taky ukáže být nejlepším řešením.

* LN Co podle vašeho názoru představuje lepší start do života: gymnázium a vysoká škola, nebo třeba řemeslo, následná maturita a případně další studium?

Jak pro koho. Pro chlapce bývá někdy prospěšnější, když se dostanou brzo k nějaké užitečné práci, tedy když zkusí něco odborného. Možnost studovat dál je tu vždycky. Když už jsem zmínila toho mimořádně nadaného gymnazistu, který propadá a neví, co se svým životem dál, vrátím se k němu. Snažím se ho nějak nasměrovat. Když se ale zeptám, jestli by nechtěl zkusit třeba programování,

odpoví, že na to už je v osmnácti starý. Zdá se, že pro něj bylo gymnázium sice logickou, ale nikoliv nejlepší volbou.

* LN A co s dívkou, která je takzvaně studijní typ, jdou jí třeba jazyky, ale vůbec nemá ráda matematiku?

Většina z nich odchází na gymnázium, snaží se dostat na humanitní větev, a když se jim to nepodaří, často trpí. A taky zpravidla nevědí, co dál. Mám s tím zkušenosti od svých klientek. Na druhé straně mám klientku, která o gymnáziu uvažovala, pak se ale na můj popud rozhodla pro dobrou obchodní akademii, kde je velmi spokojená a chystá se na vysokou školu. Spokojená je hlavně proto, že jí škola poskytla příležitost dotknout se některých uplatnitelných odborností. Osobně doporučuji gymnazistům, aby chodili aspoň na prázdninové brigády a přesvědčili se, co z toho, co se naučili, mohou uplatnit a co by se ještě chtěli naučit.

* LN Uprostřed cesty mezi gymnáziem a odbornými školami stojí ještě lycea. Co si o nich myslíte?

Lycea jsou dobrým řešením. Většinou působí při středních odborných školách (pod jejich hlavičkou je taky třeba je hledat), ale mají větší podíl všeobecného vzdělání. Máme lycea technická, ekonomická, pedagogická, tuším že jedno přírodovědné, jedno waldorfské, a abych nezapomněla, existuje lyceum zdravotnické, což je výborná věc. Je totiž známo, že maturita dnes pro vykonávání profese všeobecné zdravotní sestry nestačí. A pro nástup do vysokoškolského programu je lyceum lepší řešení než běžná zdravotka s maturitou.

* LN Existuje na středních zdravotnických školách vůbec nějaký obor, k jehož vykonávání stačí maturita?

Ano, jsou to učební obory s maturitou Kosmetička a taky Masér.

* LN Komu byste doporučila soukromou střední školu?

Soukromé střední školy mohou být dobrou alternativou pro děti s různými poruchami učení a některé nabízejí zajímavý výukový nadstandard. Například ve vybavení, v malých třídách, či ve výběru volitelných předmětů. Tady ovšem pozor: Je třeba ptát se nikoliv na to, které výběrové předměty škola (a to se týká i veřejných) nabízí, ale které v posledních letech opravdu otevřela. Mnohé školy totiž nakonec otevřou jen zlomek z nich.

* LN Na co by se ještě měli rodiče nebo uchazeči sami ptát?

Třeba jestli mají žáci školy možnost získat během studia nějaké praktické certifikáty.

* LN Jako například?

Jako třeba **ECDL** pro práci s počítačem nebo First Certificate z angličtiny.

* LN Zatím jsme mluvili jen o patnáctiletých. Je něco, co byste doporučila rodičům, kteří se rozhodli, že budou usilovat o přijetí dítěte do víceletého gymnázia už po páté nebo sedmé třídě?

Doporučila bych hlavně, aby nemluvili o přijetí nebo nepřijetí na víceleté gymnázium jako o naprosto zásadní věci. Dostat se z páté nebo sedmé třídy na gymnázium není vůbec snadné a ve skutečnosti to není ani příliš důležité. Existuje mnoho základních škol, které poskytují žákům kvalitní vzdělávání. Pokud to není ta, kam dítě už chodí, je možné jít jinam. Děti pak mají na rozhodování o svém dalším směřování víc času. A samozřejmě i možnost hlásit se na čtyřleté gymnázium.

Rodiče si od studia s maturitou slibují lepší kolektiv pro své dítě. Ne vždycky je to ale pravda a ne vždycky se to ukáže jako nejlepší řešení.

Profil Povolání: studijní konzultantka Pavla Houštická (37) vystudovala sociologii, krátce učila na střední škole, koordinovala sběr dat ze středních škol z celé ČR, pracovala také v mezinárodní

poradenské firmě a založila dvě jazykové školy. Působí jako nezávislý konzultant pro volbu školy a povolání.

Foto popis| Kam s ním? Zejména v případech, kdy se v hodnocení schopností dítěte rozcházejí rodiče třeba se školou, může pomoci diagnostika.

Foto autor| Foto LN - Viktor Chlad